

ABSTRAKT

NEPOUŽITELNÁ LÉČIVA V LÉKÁRNÁCH ČR II.

Student: Valíčková L.

Vedoucí diplomové práce: Kotlářová J.

Katedra sociální a klinické farmacie, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové, Univerzita Karlova v Praze, Česká republika

Úvod: Nepoužitelná léčiva (NPL) jsou léčiva, která ztratila garantovanou kvalitu, účinnost a bezpečnost. Proto již nemohou být použita k léčení a stávají se nebezpečným odpadem, se kterým musí být podle toho zacházeno.

Cíl práce: Zmapovat cestu nepoužitelných léčiv ve směru od pacienta, který odevzdá NPL do lékárny, a ta potom prostřednictvím odborné firmy zajistí likvidaci NPL.

Metodika: Průzkum prostřednictvím dotazníků v lékárnách ČR v červenci a srpnu roku 2005. Celkem bylo získáno 172 dotazníků ze 159 různých lékáren.

Výsledky: Všechny 159 sledovaných lékáren odebírá NPL od pacientů. Pacienti odevzdávali NPL nejčastěji lékárníkovi (51,8 % lékáren). V 73,2 % lékáren byla NPL ponechána v původním obalu, ve zbývajících lékárnách vybalovali pracovníci lékárny NPL ze skládaček v rámci zmenšení objemu odpadu. Sběrná nádoba na NPL byla dostupná pro pacienty pouze v 16,4 % lékáren a nejčastěji byla umístěna v oficíně (22,6 % lékáren). Ve 47,8 % lékáren vhazují pracovníci lékárny NPL vzniklá v lékárně do stejné nádoby jako NPL od pacientů. Další nejčastěji uváděné parametry týkající se sběrné nádoby: kontejner (23,8 % lékáren), velikost 50 litrů (30,8 % lékáren), barva modrá (22,0 % lékáren), označení prostřednictvím nápisu (36,3 % lékáren), materiál plast (70,7 % lékáren) a přítomnost víka (43,9 % lékáren). Orientační váhové množství NPL zachycených v lékárně během 1 měsíce činilo nejčastěji 10 kg (17,0 % lékáren). Odvoz NPL z lékárny se uskutečňoval nejčastěji 1 x měsíčně (27,0 % lékáren) a firma, která svoz a likvidaci prováděla v nejvíce lékárnách, byla firma Marius Pedersen a.s (15,4 % lékáren). Evidence NPL jako odpadu byla vedena v 63,7 % lékáren. Náklady na likvidaci NPL od pacientů hradí stát v 80,5 % sledovaných lékáren. Připomínky k problematice NPL, které uváděli pracovníci lékárny, se nejčastěji týkaly oblasti plýtvání léčivy (16,9 % lékáren).

Závěr: Na základě výše uvedeného průzkumu byly zjištěny informace o aktuální situaci v oblasti NPL odevzdaných pacienty do lékárny. Vracení nepoužitelných léčiv pacienty zpět do lékárny se jeví jako optimální cesta, zajišťující jejich bezpečnou a účinnou likvidaci bez nežádoucího vlivu na životní prostředí a na zdraví člověka a zvířat.